

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

**Školský vzdelávací program pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia
primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B, nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie –
ISCED 2 B , II. stupeň**

Predmet : Komorná hra, Komorný súbor zobcových flaut

Názov predmetu	Hra na zobcových flaut Hra na priečnej flaute, trúbke
Ročník	Štvrtý ISCED 1B, Prvý – štvrtý ISCED 2B,
Časový rozsah výučby	Komorná hra 1- hodina týždenne Komorný súbor zobcových flaut
Učebný plán	č. 5, č. 12
Stupeň vzdelania	ISCED 1B, ISCED 2B, II. stupeň
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Jana Kubová
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	21. augusta 2014

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Komorná hra a súborová hra žiakov je jednou z foriem skupinového vyučovania v rôznom zložení dychových hudobných nástrojoch, ktorú môžeme uplatňovať vo výchovno-vzdelávacom procese na základných umeleckých školách. Absolvent primárneho umeleckého vzdelania rozširuje svoje základné hudobnoteoretické

vedomosti a rozvíja praktické zručnosti v hre na nástroj. Buduje si pestrý hudobný repertoár zo skladieb z rôznych štýlových období, rôznych národov či národností svojej krajiny. Realizuje sa nielen v sólovej hre, ale i v komornej a v súborovej hre v kombinácií aj iných hudobných nástrojov z iných oddelení. Svoju prácu prezentuje na koncertoch, súťažiach a mimoškolských príležitostných akciách.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- rozvíja žiaka po stránke emocionálnej, kognitívnej, sociálnej a po stránke odbornej a umeleckej
- pomáha mu lepšie vnímať a precítiť hudbu, hľadať v nej význam, vnímať, aké pocity v ňom vytvára a vyjadrovať ich
- veľmi dôležitou zložkou je vytváranie sociálnych interakcií medzi učiteľom a žiakmi ako aj medzi žiakmi navzájom. Tieto priateľstvá a spolupráca veľmi dobre rozvíjajú vzájomné vzťahy, komunikáciu i schopnosť pomáhať si a napomáhajú smerovaniu k spoločnému cieľu, na ktorom sa podieľajú všetci hráči komornej, súborovej alebo aj orchestra
- koncerty a verejná prezentácia pomáha žiakom zvládať stresové a záťažové situácie ako trému, strach verejne vystupovať a zároveň dodávajú žiakom sebavedomie
- veľkou výhodou najmä pre mladších žiakov je to, že cítia podporu u ostatných členov súboru alebo orchestra v tom zmysle, že nie sú na pódiu sami. To pôsobí na žiakov veľmi povzbudzujúco a motivujúco, čo vedie k následnému záujmu o hudbu a hru na nástroji
- v rámci komornej, súborovej a orchestrálnej hry majú žiaci možnosť interpretovať skladby rôznych období a žánrov: barok, klasicizmus, súčasná hudba, džez, pop, filmová hudba, ale aj metalová hudba alebo skladby komponované priamo pre zobcové flauty a iné dychové nástroje. Týmto spôsobom sa zoznamujú s charakteristikami jednotlivých období, špecifikami jednotlivých hudobných žánrov a učia sa ich správne interpretovať
- komorná a súborová hra poskytuje možnosti uplatnenia nielen zobcovým flautám, ale aj iných hudobných nástrojov, napr. dychových, sláčikových, bicích, elektronických
- vítaná je spolupráca so speváckym oddelením
- vyučovanie komornej, súborovej hry pokračuje aj v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých. Je prípravou na hru v iných záujmových umeleckých skupinách a vo väčších komorných, súborových ale aj orchestrálnych zoskupeniach
- cieľom vyučovania komornej, súborovej ale aj orchestrálnej hry je celkový osobnostný, umelecký, technický, interpretačný rozvoj osobnosti žiaka, ktorý vie zvládnuť svoj part v súhre s ostatnými, interpretačne zvláda rôzne žánre a hudobné obdobia a samostatným hudobným cítením (dynamikou, agogikou, precvičovanie a upevňovanie techniky a intonačne náročnejšie miesta, modulačných úsekov, rytmickým cítením kde sa pripravuje k lepšej súhre), prispieva ku kvalitnej interpretácii primerane náročného hudobného diela.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Vytvárať si vlastný hudobný názor
- Cieľavedome uplatňovať správne dýchanie, nasadzovanie tónu, prstovú techniku-hmaty jednotlivých tónov

- Uvedomele riešiť hracie postupy

Socio-afektívne

- Emocionálne prežiť skladby
- Rozlišovať charakter skladby
- Vytváranie sluchovej predstavy skladby u žiaka
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby
- Dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti
- Interpretovať skladby rôznych hudobných štýlov a období

Psycho-motorické

- Interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu
- Uplatňovať správne jednotlivé spôsoby tvorenia tónu (legato, staccato, tenuto)
- Dbať na uvoľnený hrací aparát
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb
- Rozvíjať zmysel pre nezávislé vedenie jednotlivých hlasov
- Dosiahnuť vyrovnanosť hry v rýchlejších tempách

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- Dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny
- viesť k pravidelnej príprave na hodinu
- Pestovať zmysel pre súhru
- Zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti
- Sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- Vytvárať si vlastný hudobný názor
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby
- Rozborom skladieb viesť žiaka k pochopeniu väčších cyklických foriem

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby
- Samostatne vyhľadávať na internete rôzne interpretácie preberanej skladby

4. Spôsobilosť učiť sa

- Rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie
- Rozobrať skladbu podľa formy
- Analyzovať skladbu po rytmickej stránke
- Odlišovať dôležité informácie od menej podstatných
- Efektívne si osvojovať poznatky a študijné návyky

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- Vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách
- Učiť sa byť empatický
- Aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb
- Zvládať emócie pri vystúpení
- Hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- Akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej
- Mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody
- Rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať
- Uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti
- Kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie
- Vyjadriť svoj názor i vkus
- Ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu) a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti
- Poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo
- Pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni
- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy práce:

Metódy:

- motivačné (rozprávanie, rozhovor, demonštrácia, výzva, pochvala, povzbudenie, kritika)
- expozičné (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- demonštračné (priama alebo sprostredkovaná demonštrácia hudobného diela)
- metódy mimovoľného učenia – imitácia – napodobňovanie činností, preberanie názorov
- fixačné (opakovanie a upevňovanie učiva)
- diagnostické (hodnotenie, kontrola)
- metódy individuálneho prístupu

Formy: vyučovacia hodina, názorná demonštrácia učiteľom, využitie audiovizuálnych didaktických pomôcok, návšteva koncertu, individuálna práca, počúvanie hudby, spoločné muzicirovanie, domáca príprava, individuálna práca na vyučovacej hodine.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> - slovná metóda - názorná metóda - praktická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> - skupinová práca na vyučovacej hodine - domáca príprava na

	- reproduktívna metóda	vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	- analyticko –syntetická metóda - deduktívna metóda - informačno-receptívna metóda - problémový výklad	- skupinová práca na vyučovacej hodine - domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	- reproduktívna metóda - heuristická metóda	- počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	L. Daniel : I,II, III diel Jeney: dua, tria	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	J. Olejník: dua M. Klement: dua, tria, kvartet	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	G. Ph. Telemann: G. F. Handel: A. Albinoni: dua, tria, kvartet Koledy H. L. Hassler – Tanzen Und Springen Žalm Halleluja	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Učiteľ môže využiť aj inú dostupnú notovú literatúru v spolupráci s inými oddeleniami.

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zloženie komornej a súborovej hry - hrací aparát prstová, nátlaková a staccatová technika - dychový aparát, notový zápis, unisono - Skupinová interpretácia - Hudobná komunikácia - Stupnice a rozložené akordy zamerané na doladovanie intonačnej čistoty v unisone. - Jednohlasné piesne a cvičenia 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vedieť samostatne hrať z listu svoj part s ohľadom na technickú náročnosť skladby - vedieť kriticky ohodnotiť kvalitu vlastnej interpretácie v porovnaní s ostatnými členmi kolektívu - rešpektujú gestá dirigenta - vedieť samostatne zahrať správne frázovanie, dynamickú výstavbu, zmeny v taktovaní s ohľadom na technickú náročnosť skladby - vnímajú zvuk rozšírenej harmónie skladieb, farebnosť 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> - orientácia rúk na jednotlivých hmatoch, dýchanie, nasadzovanie tónu a správne frázovanie pri jednotlivých skladbách - hru skladby s uplatňovaním dynamických znamienok 2. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> - skladby podľa plánu v triednej knihe 	<ul style="list-style-type: none"> - práca na vyučovacej hodine <ul style="list-style-type: none"> domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na zobcových flaut a iných dychových hudobných nástrojoch - pochvala, povzbudenie, kritika <ul style="list-style-type: none"> autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov - Žiak v priebehu školského roka 2-krát verejne vystúpi v rámci triednych a verejných koncertov

	<ul style="list-style-type: none"> - Tvorba kvalitného a kultúrneho tónu, prirodzená a temperovaná intonácia artikulácia rytmických hodnôt - Melodická, rytmická, harmonická predstavivosť - Starostlivosť o hudobný nástroj - Hra podľa gesta dirigenta - Hudobno-výrazové prostriedky - Analýza hudobnej skladby - Hudobná literatúra pre komornú a súborovú hru - Pochod, polka, valčík, mazurka, kvapík, tango, čardáš - Klasická i súčasná hudba, fanfáry a zvučky - Vhodné tanečné a populárne úpravy skladieb - Príležitostný hudobný repertoár: vianočný, regionálne, miestne udalosti, sviatky,..... 	<p>rôznych nástrojov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokážu systematicky nacvičovať skladbu po jednotlivých úsekoch a intonačne sa doladiť, - intonačne čisto a kvalitným tónom reprodukovujú stupnice a hudobné skladby - vedia rytmicky správne rozdeliť notový zápis podľa taktovania, - rešpektujú zásady štýlovej a žánrovej interpretácie, - dokážu tvorivo obohatiť skladbu melodickými ozdobami - interpretujú hudobnú skladbu v súlade s interpretačnými znamienkami: repetícia, prima volta, sekunda volta,... - rozumejú hudobno-výrazovým označeniam (ritardando, con moto, 		
--	--	--	--	--

	<p>- Koncert, verejné vystúpenie</p> <p>Hudobná tvorivosť</p>	<p>animato, crescendo, accelerando,...)</p> <p>- vedia reagovať na zmeny tempa v notovom zápise</p> <p>- zahrajú v skupine jednotne nástupy a ukončenia jednotlivých častí skladieb</p> <p>- vedia systematickým opakovaním problémového úseku dosiahnuť jeho kvalitnú interpretáciu</p> <p>- rešpektujú úroveň hrania iných žiakov a pomáhajú im pri jej zlepšovaní</p>		
2. Hudobno-teoretické poznatky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <p>- hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách</p>	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <p>- hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách</p>	<p>Žiak zvládol:</p> <p>- hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách</p>	<p>- práca na vyučovacej hodine</p> <p>- domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu</p> <p>- pochvala, kritika povzbudenie sebahodnotenie</p>

